

Module Az-2023 Nalatenschap en erfbelasting van alleenstaande geen (stief)kinderen

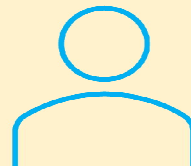
"Het leven is niet eeuwig en eindigt veelal onverwacht;

en soms zelfs tijdens het leven raakt je de grip hierop kwijt.

Sta stil bij de mogelijke gevolgen en demp onnodige financiële last."

Vraag is: Hoe?

Alleenstaande, gescheiden of ongehuwd

Geen kinderen

Met een goed testament!

Onder de 60-plussers heeft een grote groep een eigen woning, met lage tot geen hypotheek en wat spaargeld; bij overlijden van een alleenstaande is er geen partner of kind als erfgenaam en valt het gehele vermogen in de nalatenschap dat (zonder testament) toevalt aan broers en zussen en hun nakomelingen.

De vrijstellingen (2023) zijn ca € 2400 per persoon en over het meerdere moet minimaal 30% erfbelasting worden afgerekend. Dit kan om aanzienlijke bedragen gaan.

Of iemand volgens de wet erfgenaam is, hangt af van de relatie tot de overledene. De wet kent vier groepen erfgenamen:

Partner, kinderen en hun afstammelingen.

Ouders, broers, zussen en afstammelingen.

Grootouders met hun (klein)kinderen, ooms, tantes, neven, nichten.

Overgrootouders en hun afstammelingen. Hierna vervalt de nalatenschap aan de staat.

Publicaties van ouderenorganisaties melden dat maar weinig 60-plussers zich in die materie verdiepen en slimme keuzes gemaakt hebben om de erfbelasting zo laag mogelijk te houden. Er zijn rekenmodules ontwikkeld voor de meest gangbare situaties. Het voorbeeld in dit rekenmodel Az maakt zichtbaar dat er wel degelijk veel te winnen valt, door maximaal gebruik te maken van de vrijstellingen.

Aangezien er geen directe naaste is om de begrafenis en nalatenschap naar behoren af te wikkelen, is het raadzaam om een levenstestament op te laten maken en in het testament een executeur te benoemen ingeval de in het levenstestament aangestelde gevolmachtigden niet meer beschikbaar zijn.

Doel module Az: Zo laag mogelijke erfbelasting na overlijden

Laten zien wat de uitkomsten kunnen zijn van de verdeling van het vermogen na het van overlijden van een alleenstaande zonder kinderen.

Stappenplan

Deze module is opgezet als een verkenning van de verdeling van het vermogen van de alleenstaande ouder als erflater en de daaruit voortvloeiende afrekening erfbelasting 2023.

-

Blad Vermogen
De verschillende vermogensbestanddelen in de nalatenschap worden ingevuld naar de richtlijnen van de belastingdienst voor de erfbelasting en het totaal is dus het uitgangspunt voor de
-

Blad Erfgenamen
De aantallen mogelijke erfgenamen worden ingevuld en enkele andere erfrechtelijke vragen zijn te beantwoorden.
-

Blad Verdeling & belasting -versterf
Vervolgens wordt de wettelijke verdeling en erfbelasting berekend en getoond.
Het zal duidelijk zijn dat behalve de hoogte van de nalatenschap ook het aantal personen dat deelt in die nalatenschap de hoogte van de erfbelasting bepaald; doordat er per persoon maar een vrijstelling van € 2.418 (in 2023) geldt is de impact echter gering.
-

Blad Legaten
Wanneer overwogen wordt om aan enkele personen (familie of anderen) of goede doelen geld of goederen na te laten (legaat) wordt dit aangegeven bij onderdeel legaten.
-

Blad Verdeling bij testament
Er zijn geen kinderen of kleinkinderen, waarvoor een hogere vrijstelling geldt dan de algemene € 2.418. Besparingen moeten gevonden worden in de uitbreiding van het aantal begunstigden of legaten aan goede doelen.
-

Blad Erfbelasting bij testament
De belastingclaim berekent uit de verdeling van erflater's vermogen, mits de legaten onder de grenzen van de vrijstellingen blijven, dan wel betaald worden door de begunstigden zelf.
-

Blad Samenvatting
Een overzicht van de verdeling en de besparing in de erfbelasting aan de hand van het ingevulde vermogen en de erfgenamen.

Voorbeeld in dit rekenmodel Az

In dit rekenmodel is een voorbeeld uitgewerkt, waarin uitgegaan wordt van een woning, met een kleine hypotheek en wat spaargeld in totaal € 280.000.

Door het ontbreken van eigen nakomelingen en zonder testament komen nu de ouders van de overledene en hun afstammelingen in beeld. In het voorbeeld zijn er 2 broers en zusters nog in leven, is er 1 overleden met 3 kinderen. Het vermogen wordt dus opgesplitst in 3 delen, waarvan 1 deel weer in 3 delen.

Lijkt nuttig om de familie samenstelling voor de executeur vast te leggen. Ingeval het de wens is om een afwijkende verdeling van de nalatenschap te hanteren is een testament noodzakelijk.

Uitwerking zonder testament

Zonder testament dan met een testament dat de wettelijke verdeling volgt, is in dit voorbeeld aan erfbelasting ca € 81.100 verschuldigd.

Uitwerking met een testament

Wordt een deel van het aandeel van de kinderen doorgeschoven naar de kleinkinderen om gebruik te kunnen maken van de vrijstellingen voor kleinkinderen en enkele legaten aan goede doelen wordt de belastingclaim ca 15% verlaagd naar ca € 67.000.

Uw persoonlijke uitwerking

Door uw vermogenscomponenten, te benoemen erfgenamen en overige testamentaire wensen in te vullen, krijgt u een beeld hoe het in uw situatie geregeld kan zijn.

Als de uiteindelijke belastingclaim veel hoger uitvalt dan als wenselijk gezien wordt, en de verwachting is dat er voldoende inkomen en vermogen is om reeds bij leven aan toekomstige erfgenamen kleine schenkingen (binnen de vrijstellingen voor schenkingen) te doen, kan daarmee de toekomstige belastingclaim aanzienlijk verlaagd worden. Dit heeft ook nog positieve effecten voor de belastingclaim voor box3 in de inkomstenbelasting.

Belangrijk:

Overleg met de notaris of de gemaakte keuzes juist zijn alvorens een en ander in het testament vast te leggen dan wel dit te laten aanpassen. Mogelijk dat sommige omstandigheden of componenten toch anders beoordeeld moeten worden. Geadviseerd wordt dit opnieuw te inventariseren en door te rekenen als in de familieverhouding of financiële samenstelling belangrijke veranderingen hebben. Ook zijn er situaties denkbaar waarbij de alleenstaande ouder door ziekte of ongeval voor langere tijd niet meer het geestelijk vermogen heeft om zaken zelfstandig te regelen en beslissingen te kunnen nemen. In een levenstestament kunnen de wensen op gebied van de financiën, medische aangelegenheden en de begrafenis worden vastgelegd en de personen aangewezen worden, die namens de ouder hieromtrent beslissingen mogen

Ak Downloaden en zelf invullen tegen een kleine vergoeding en ook een goed doel steunen

De inleiding van de module Az (als PDF) kan gratis gedownload worden zodat duidelijk wordt of de uitwerking aansluit bij de persoonlijke situatie.

Het rekenmodel Az wordt beschikbaar gesteld tegen een kleine kostenvergoeding van € 12,50 (incl btw). Doneer minimaal € 10,- aan het Project **"Oud geld helpt jong leven"** en ontvang een korting van € 5,-.

OF

Ak Een uitwerking aanvragen tegen een kleine vergoeding en ook het goede doel steunen

Niet iedereen is handig in het gebruik van dergelijke programma's hoe eenvoudig het misschien moge lijken. Voor elke module is een invulformulier beschikbaar aan de hand waarvan wij die module invullen en het resultaat als pdf terug mailen. De vergoeding hiervoor bedraagt € 25 (incl btw) per module, en bij een dotatie van minimaal € 10,- aan het Project "Oud geld helpt jong leven" en met een korting van € 5,-.

"Oud geld helpt jong leven!" voor Stichting Metakids

Met het project "Oud geld helpt jong leven" wil Ad Arma BV een bijdrage leveren aan de financiering van studies en onderzoeken gericht op herstel van beschadigd jong leven.

Auteursrecht & privacy

Ad Arma BV bouwde van 1985 tot 2018 financiële en technische programma's voor de kleinere verzekeringsmaatschappijen in Nederland en daar buiten. Heeft de expertise zowel op IT-vlak als wetstechnisch voor het omzetten van complexe vraagstukken in eenvoudige oplossingen. Gebruiksrecht uitsluitend door particulieren voor eigen gebruik. Privacy bescherming: deze rekentool is ontworpen als desktop (PC); persoonsgegevens worden niet gevraagd en er is geen connectie met het internet of ander programma en blijven dus alle gegevens geheel afgeschermd voor "vreemde". Applicatie is auteursrechtelijk beschermd, teksten en andere elementen mogen niet voor andere commerciële toepassingen overgenomen worden zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de Ad Arma BV.

Licentiecode voor maximaal 1 gebruiker.

#####

2021 Ontwerp, bouw & distributie

Ad Arma bv

Overzicht samenstelling vermogen

opgave en rubricering volgens aangifte erfbelasting;

	vermogen alleenstaande ouder
1. Woonhuis in Ned	300.000
2. Ov goederen; bijv sierraden	2.000
3. Banksaldi	18.000
4. Beleggingen	
5. (Levens)verzekeringen	
Totaal bezittingen	320.000
6. Hypotheek	40.000
7. Ov schulden	
8. Schenkingen op papier	
Totaal schulden	40.000
Totaal vermogen nalatenschap	280.000

Toelichtingen

1. Woonhuis in eigen gebruik
Voor de erfbelasting wordt de WOZ waarde gevolgd.
2. Overige goederen
Alle bijzondere goederen die een waarde vertegenwoordigen, zoals sierraden en kunstvoorwerpen, vervoermiddelen etc.
Niet opgenomen worden zijn de goederen die bij leven al zijn geschonken, maar nog in gebruik waren bij de erflater.
3. Geldmiddelen tegen de actuele waarde
4. Beleggingen, zoals aandelen etc tegen de actuele waarde
Bezittingen als 2e woning in buitenland zorgen voor een extra complicatie, door internationale belastingverdragen, waar in dit model geen rekening wordt gehouden.
5. Betreft kapitaalverzekeringen die tot uitkering komen.
6. Restantschuld van de hypotheek eigen woning
7. Overige schulden
8. Papieren (mits notarieel vastgelegd) schenkingen

Overzicht in aanmerking komende erfgenamen

1.	Directe nazaten	geen	
2.	Familie van de alleenstaande persoon		
2.1	Broers en zusters nog in leven	2	
	Kinderen van deze broers en zusters en kleinkinderen	5	
		8	
2.2	Idem overleden met nazaten	1	
	Plaatsvervullend aantal kinderen	2	
	Kleinkinderen	3	
Testamentaire aandachtspunten			
6.	Testament is actueel	ja	nee
	Voornemen tot opnemen van legaten	ja	
7.	Aan derden		ja
8.	Goede doelen ed.		ja
9.	Levenstestament aanwezig en actueel	nee	

Toelichtingen

2. Zonder testament zijn dit de rechtmatige erfgenamen.
6. Bij een testament is het van belang dat het actueel is een aansluit op de wensen van de erflater.
7. Legaten: goederen of geld toegewezen aan erfgenamen en derden en inmindering komen van over erfgenamen te verdelen bedrag.
8. Legaten aan van erfbelasting vrijgestelde instellingen (goede doelen).
9. Een levenstestament kan invulling geven aan wensen en verlangens ingeval door ziekte of ongeval het niet meer mogelijk is om zelfstandig te beslissen of te handelen (wilsonbekwaamheid).

Berekening en verdeling vermogen

Vrijstelling
2023

waarbij de nalatenschap van de alleenstaande wordt afgewikkeld volgens wettelijke verdeling.

A	Nalatenschap alleenstaande persoon		280.000		
	Legaten niet van toepassing		0		
	Nalatenschap alleenstaande		280.000		
B	Naaste familie van alleenstaande				
	Aantal & aandeel broers/zusters	3	93.333		
C.	Verdeling				
1.	Aandeel broers/zusters nog in leven	2	93.333	186.667	22.918 p/kind
3.	Aandeel broers/zusters overleden	1	93.333		
	plaatsvervulling door (klein)kinderen	2	46.667	93.333	22.918 p/kl.kind
				280.000	

Berekening erfbelasting erfgenamen

verdeling zonder testament (versterf)
respectievelijk testament volgt wettelijke verdeling

Totaal

1.	Aanspraak per broer/zuster nog in leven	2	93.333		
	vrijstelling		2.418		
	Belast bedrag		90.915		
	erfbelasting p/kind	2	27.275	54.549	
2.	Aanspraak per broer/zuster overleden	1	93.333		
	per kind van overleden broer/zuster	2	46.667		
	vrijstelling		2.418		
	Belast bedrag		44.249		
	erfbelasting p/kind	2	13.275	26.549	
	erfbelasting totaal			81.098	

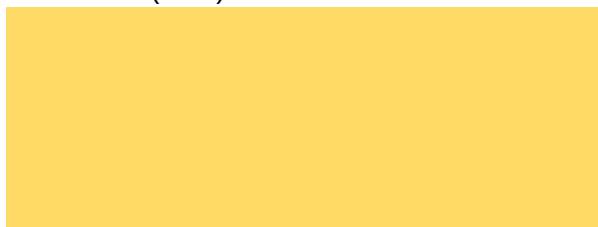
Overzicht van toe te kennen legaten.

alleen mogelijk middels testament

Bedrag

Een uitsplitsing is niet nodig, volstaan kan worden totaal bedragen, belangrijk is te weten welk bedrag op het te verdelen bedrag in mindering komt.

- A Legaat verkrijgende personen ,vrijgesteld max 2.418
anders dan (klein)kinderen

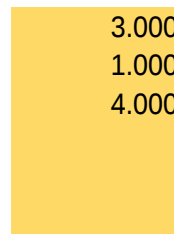
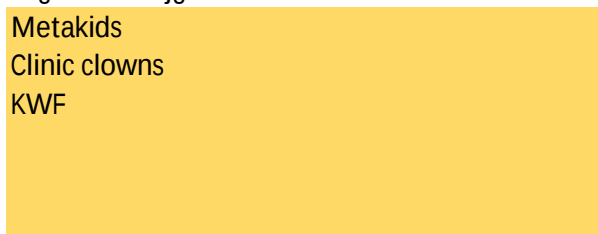

Belasting voor verkrijgende personen

30% belast

0

- B Legaat verkrijgende instanties

Metakids

3.000

Clinic clowns

1.000

KWF

4.000

8.000

Totaal

8.000

Berekening testamentaire verdeling vermogen

Vrijstelling

2023

A	Nalatenschap alleenstaande	280.000
6.	minus de Legaten	8.000
B.	Verdeling overige erfgenamen	<u>272.000</u>

8. Aanspraken volgens testament

	aandeel broers/zusters	3	<u>90.667</u>		
8.1	aandeel broers/zusters nog levend				
	aandeel broers/zusters	2	90.667		2.418 p/kind
	Aanpassing p/persoon	2	-15.717	4)	
			74.950	149.899	
	kinderen	5	2.418	12.090 4)	2.418 p/kl.kind
	kleinkinderen	8	2.418	19.344 4)	2.418 p/kl.kind
8.2	Idem overleden met nazaten	1			
	kinderen bij plaatsvervulling	2	45.333		2.418 p/kl.kind
	Aanpassing p/persoon		-3.627	5)	
			41.706	83.413	
	kleinkinderen	3	2.418	7.254 5)	2.418 p/kl.kind
	Totaal 3)		<u>272.000</u>		

3)	Het bedrag aan totaal verdeeld moet gelijk zijn aan	272.000
	afwijking is	0

4),5) Het totaal van het erfdeel wordt verminderd met de som van het aantal (klein)kinderen maal diens vrijstellingen. Feitelijk wordt er dus een stuk van het erfdeel door "geschonken" aan hun (klein)kinderen.

De bedragen kunnen aangepast/verlaagd worden.

Berekening erfbelasting directe erfgenamen

				Belasting
1.	Aanspraak per broer/zuster (in leven)	2	74.950	
	vrijstelling		2.418	
	Belast bedrag	30%	72.532	
	erfbelasting p/kind	2	21.760	43.519
2.	Kinderen bij vooroverlijden broer/zus	2	41.706	
	vrijstelling		2.418	
	Belast bedrag	30%	39.288	
	erfbelasting p/kind	2	11.787	23.573
3.	Aanspraak kind van broer/zuster (nog in leven)	5	2.418	
	vrijstelling		2.418	
	Belast bedrag	30%	0	
	erfbelasting p/kleinkind	2	0	0
4.	Kleinkinderen	8	2.418	
	vrijstelling		2.418	
	Belast bedrag	30%	0	
	erfbelasting p/kleinkind	8	0	0
5.	Kleinkinderen van overleden broer/zus	3	2.418	
	vrijstelling		2.418	
	Belast bedrag	30%	0	
	erfbelasting p/kleinkind	3	0	0
	erfbelasting totaal 1)			67.092

Samenvatting Uitkomsten beoogde vererving nalatenschap

Nalatenschap alleenstaande, gescheiden of ongehuwd zonder (stief)kinderen.

Totaal vermogen

bezittingen	320.000	
Overige schulden	-40.000	
	<u>280.000</u>	

af te dragen erfbelasting aandelen kinderen 67.092

Beschikbare Liquide middelen

banksaldi (na aftrek legaten)	18.000
beleggingen in courante fondsen	0

Erfdelen broers/zusters nog in leven

Aanspraken	149.899	
Erfbelasting		67.092

Aanspraken kinderen	12.090	
Erfbelasting		0

Aanspraken kleinkinderen	19.344	
Erfbelasting		0

Erfdelen broers/zus (vooroverlijden)

Aanspraken kinderen	83.413	
Erfbelasting		0

Aanspraken kleinkinderen	7.254	
Erfbelasting		0

Erfdelen achter-kleinkinderen

Aanspraken	0	
Erfbelasting		0

Legaten Alleenstaande ouder

Overige personen	0	
Goede doelen	8.000	0

Totaal erfbelasting bij testamentaire verdeling 280.000 67.092

Totaal erfbelasting bij wettelijke verdeling 81.098

bij een enkele schenking in enig jaar aan alle aanverwanten (bijv. door ophogen hypotheek)

broers/zusters	2	2.418	4.836	1.451	30%
kinderen	7	2.418	16.926	5.078	30%
kleinkinderen	11	2.418	26.598	7.979	30%
Belastingvrije schenkingen/besparing erfbelasting			43.524	<u>13.057</u>	